

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 22. mart 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 22. marta 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO, S POVJERLJIVIM DODATKOM A

**ODLUKA PO DRUGOM ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA UVRŠTAVANJE U
SPIS ISKAZA SLOBODANA STOJKOVIĆA UMJESTO SVJEDOČENJA *VIVA*
VOCE NA OSNOVU PRAVILA 92BIS**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po Drugom zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis iskaza Slobodana Stojkovića umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis*, s javnim Dodatkom A i povjerljivim Dodatkom B, podnijetim 20. februara 2012. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi po njemu odluku.

I. Kontekst i argumentacija

1. Dana 21. decembra 2009. godine, Vijeće je donijelo "Odluku po petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom)", kojom je u spis, između ostalog, privremeno uvrstilo pismene izjave Slobodana Stojkovića (dalje u tekstu: Svjedok), ne tražeći da Svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja, na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), dok tužilaštvo za izjave svjedoka pribavi deklaraciju propisanu pravilom 92*bis*(B).¹

2. Dana 3. decembra 2010. godine, tužilaštvo je dostavilo "Dopunski podnesak u vezi s Nalogom Pretresnog vijeća o nekim neriješenim pitanjima vezanim za dokazne predmete", kojim je povuklo svoj zahtjev za uvrštavanje u spis izjava Svjedoka na osnovu pravila 92*bis* objasnivši da, uprkos svojim nastojanjima, zbog odbijanja Svjedoka da sarađuje, nije uspjelo da od njega pribavi deklaraciju propisanu pravilom 92*bis*(B).²

3. Tužilaštvo Zahtjevom traži da Vijeće uvrsti u spis transkript Svjedokovog iskaza od 1. decembra 2010. godine u predmetu br. IT-05-88/2 *Tužilac protiv Tolimira* (dalje u

¹ Javna redigovana verzija Odluke po petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom) izdate 21. decembra 2009., 6. mart 2012. (dalje u tekstu: Odluka po petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*), par. 67(B)(4).

² Javna redigovana verzija Dopunskog podneska tužilaštva u vezi s Nalogom Pretresnog vijeća o nekim neriješenim pitanjima vezanim za dokazne predmete od 3. decembra 2010. godine, 9. mart 2012. godine, par. 5-6.

tekstu: predmet *Tolimir*), na osnovu pravila 92bis Pravilnika.³ Osim toga, tužilaštvo dostavlja spisak dokaznih predmeta koji su povezani s iskazom tog Svjedoka u predmetu *Tolimir* i objašnjava da su od tih dokaznih predmeta dva već uvrštena u spis u ovom predmetu te da u ovom trenutku ne traži prihvatanje ostalih dokaznih predmeta.⁴

4. U prilog svom zahtjevu, tužilaštvo tvrdi da je predloženo svjedočenje relevantno jer se direktno tiče zločina navedenih u tačkama 2 do 6 Optužnice.⁵ Tužilaštvo dodaje da je predloženo svjedočenje pouzdano i da je, uprkos činjenici da je odbrana u predmetu *Tolimir* odlučila da Svjedoka unakrsno ne ispituje i da su ga u tom predmetu ispitivale samo sudije, Vijeće ranije zaključilo da izostanak ili ograničeni karakter unakrsnog ispitivanja sam po sebi ne iziskuje da Svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja.⁶ Što se tiče dokazne vrijednosti predloženog svjedočenja, tužilaštvo podsjeća da se Vijeće ranije generalno uvjerilo u dokaznu vrijednost Svjedokovih izjava.⁷

5. Osim toga, tužilaštvo tvrdi da predloženo svjedočenje zadovoljava formalne kriterijume za uvrštavanje u spis predviđene pravilom 92bis jer je Svjedok pred Međunarodnim sudom svjedočio pod zakletvom.⁸ Tužilaštvo dodaje da se svjedočenje tiče "baze zločina" i da se ne odnosi na "djela i ponašanje" optuženog.⁹ Ono dalje objašnjava da je Svjedok svjedočio o jedinici Škorpioni, kao i o svom učestvovanju u snimanju materijala o pogubljenju šest bosanskih Muslimana blizu Trnova, koji je uvršten u spis ovog predmeta i poznat je kao "video-snimak o srebreničkim Škorpionima" (dalje u tekstu: video-snimak o Škorpionima).¹⁰ Tužilaštvo podsjeća da je Vijeće ranije konstatovalo da su Svjedokove izjave prihvatljive po tom osnovu i kaže da njegov iskaz u predmetu *Tolimir* potvrđuje informacije iz tih izjava.¹¹ Tužilaštvo takođe tvrdi da je

³ Zahtjev, par. 1, 3, 18, gdje se napominje da je transkript Svjedokovog iskaza dostupan u elektronskom sistemu za vođenje suđenja (e-court) kao dokazni predmet broj 23623 na osnovu pravila 65ter.

⁴ Zahtjev, par. 17; Dodatak A.

⁵ Zahtjev, par. 9; Dodatak A.

⁶ Zahtjev, par. 10, gdje se upućuje na Odluku po petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 42.

⁷ Zahtjev, par. 11, gdje se upućuje na Odluku po petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 33.

⁸ Zahtjev, par. 6.

⁹ Zahtjev, par. 7-8.

¹⁰ Zahtjev, par. 7.

¹¹ Zahtjev, par. 8, gdje se upućuje na Odluku po petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 34, 35.

predloženo svjedočenje kumulativnog karaktera¹² i dodaje da se Svjedokov iskaz ne odnosi na neko "aktuelno i značajno" pitanje među stranama u postupku.¹³

6. Najzad, tužilaštvo podsjeća na konstataciju Vijeća iz Pete odluke po zahtjevu na osnovu pravila 92bis da neće koristiti svoje diskreciono ovlaštenje da Svjedoka pozove da pristupi radi unakrsnog ispitivanja na osnovu pravila 92bis(C) i zaključuje da isto vrijedi i za predloženo svjedočenje.¹⁴

7. Dana 21. februara 2012. godine, optuženi je podnio Odgovor na Drugi zahtjev tužilaštva za uvrštavanje u spis svjedočenja Slobodana Stojkovića bez unakrsnog ispitivanja (dalje u tekstu: Odgovor), u kom se ne protivi prihvatanju Svjedokovog iskaza iz predmeta *Tolimir* sve dok mu je dopušteno da Svjedoka unakrsno ispita.¹⁵ Optuženi tvrdi da bi Svjedok, ako bi bio pozvan na unakrsno ispitivanje, mogao pružiti korisne dokaze koje nije iznio prilikom unakrsnog ispitivanja u predmetu *Tolimir*, a koji se tiču direktno *mens rea* za genocid, kako je navedeno u tački 2 Optužnice.¹⁶

8. Osim toga, optuženi tvrdi da on, budući da je tužilaštvu poznato da je Svjedok i ranije odbijao da ovjeri svoje izjave, vjerovatno neće biti u mogućnosti da od Svjedoka pribavi dopunsku izjavu koju bi takođe mogao predložiti na osnovu pravila 92bis. Stoga bi prihvatanje Svjedokovog iskaza iz predmeta *Tolimir* bez pozivanja da pristupi radi unakrsnog ispitivanja optuženom nanijelo štetu.¹⁷

9. Pošto mu je odobreno da podnese repliku,¹⁸ tužilaštvo je 28. februara 2012. godine dostavilo Repliku na Karadžićev Odgovor na Drugi zahtjev tužilaštva za uvrštavanje u spis svjedočenja Slobodana Stojkovića bez unakrsnog ispitivanja (dalje u

¹² Zahtjev, par. 13. Tužilaštvo takođe napominje da je Vijeće ranije konstatovalo da je Svjedokovo svjedočenje o video-snimku o Škorpionima kumulativnog karaktera s obzirom na druge dokaze; Zahtjev, par. 13, gdje se upućuje na Odluku po petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 37(xiii).

¹³ Zahtjev, par. 13.

¹⁴ Zahtjev, par. 14-15, gdje se upućuje na Odluku po petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 42.

¹⁵ Odgovor, par. 1, 2.

¹⁶ Odgovor, par. 2-4.

¹⁷ Odgovor, par. 5.

¹⁸ Usmena odluka, T. 25118 (23. februar 2012.). V. takođe Zahtjev da se odobri ulaganje replike na Karadžićev Odgovor na Drugi zahtjev tužilaštva za uvrštavanje u spis svjedočenja Slobodana Stojkovića bez unakrsnog ispitivanja, 23. februar 2012.

tekstu: Replika). Tužilaštvo tvrdi da optuženi ne osporava ni sadržaj svjedočenja ni kredibilitet Svjedoka i da je jedini razlog unakrsnog ispitivanja pribavljanje dokaza u prilog tezi odbrane optuženog.¹⁹ U tom smislu, tužilaštvo tvrdi da to nije jedan od relevantnih kriterijuma za procjenu da li da se neki svjedok pozove da pristupi radi unakrsnog ispitivanja i tvrdi da je, u slučaju kad optuženi želi izvesti dokaze nekog svjedoka u vezi s pitanjem od marginalnog značaja, propisan metod da tog svjedoka pozove tokom dokaznog postupka odbrane.²⁰

10. Tužilaštvo takođe ponavlja da je Svjedokov iskaz kumulativnog karaktera i da se tiče baze zločina, te da se ne tiče nekog aktualnog i značajnog pitanja među stranama u postupku, kao ni djela ili ponašanja optuženog, a ni djela ili ponašanja na osnovu kojih se može ustanoviti da je optuženi učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP).²¹ Tužilaštvo dalje tvrdi da je svjedočenje o "animozitetu male grupe počinitelaca, odnosno nepostojanju animoziteta prema svim Muslimanima" u ovom kontekstu od nedovoljnog značaja da bi opravdalo pozivanje svjedoka da pristupi radi unakrsnog ispitivanja.²²

11. U vezi s tvrdnjom optuženog da vjerovatno neće uspjeti da pribavi pismenu dopunsku izjavu Svjedoka, tužilaštvo tvrdi da je propisan metod kojim bi se potencijalni svjedok primorao da dâ dopunsku izjavu da se zatraži izdavanje sudskog naloga *subpoena* za pretpretresni razgovor ili za svjedočenje tokom dokaznog postupka odbrane, a ne da ga se poziva na unakrsno ispitivanje.²³ Najzad, što se tiče relevantnosti dokaza koje optuženi želi pribaviti od svjedoka ako bi svjedok bio pozvan da pristupi radi unakrsnog ispitivanja, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije iznio nijedan činjenični osnov za svoju tvrdnju i da je ona stoga spekulativna. U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da je relevantnost svjedočenja ograničena jer se tiče direktno *mens rea* pripadnikâ Škorpiona, dok je glavno pitanje ovog predmeta *mens rea* optuženog.²⁴

¹⁹ Replika, par. 2.

²⁰ Replika, par. 3, 7.

²¹ Replika, par. 5.

²² Replika, par. 6.

²³ Replika, par. 8.

²⁴ Replika, par. 10.

II. Diskusija

12. Vijeće je navelo koje su pravne odredbe mjerodavne za zahtjeve podnijete na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika u "Odluci po trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci za grad Sarajevo)", izdanog 15. oktobra 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*) i u ovoj Odluci ih neće ponovo navoditi, ali će se po potrebi pozivati na relevantne paragrafe Odluke po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*.²⁵

13. Godine 1995. svjedok je bio jedan od otprilike 250 pripadnika srpske jedinice poznate pod imenom Škorpioni. Svjedok je bio glavni kuvar, a bio je zadužen i za nabavu zaliha, prvenstveno hrane. Prilikom svog svjedočenja u predmetu *Tolimir*, Svjedok je, između ostalog, svjedočio o sastavu, komandnom lancu, funkcionisanju i zadacima jedinice Škorpioni. Osim toga, svjedočio je da je u julu 1995. zajedno s otprilike još 120 pripadnika jedinice bio upućen u Trnovo i da ga je komandant jedinice zadužio da snima i dokumentira aktivnosti Škorpionina. Svjedok je dao detaljan iskaz o video-snimku o Škorpionima, između ostalog o snimanju pogubljenja šest bosanskih Muslimana blizu Trnova, o događajima vezanim za snimanje tog video materijala i o naređenjima koje je u vezi s tim dobio.

14. Kao što je navedeno u Odluci po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, "[s]vi dokazi koji se prihvataju na osnovu pravila 92*bis* moraju ispunjavati osnovne uslove za prihvatanje dokaza, predviđene pravilom 89(C) i (D) Pravilnika, odnosno, ti dokazi moraju biti relevantni i imati dokaznu vrijednost, a njihovu dokaznu vrijednost ne smije suštinski nadmašiti potreba da se obezbijedi pravično suđenje".²⁶ Vijeće je pregledalo Svjedokov iskaz iz predmeta *Tolimir* i uvjeralo se u njegovu dokaznu vrijednost i relevantnost jer se odnosi na više optužbi protiv optuženog iz Optužnice, konkretno, genocida (tačka 2), progona (tačka 3) i istrebljenja i ubistva (tačke 4, 5 i 6).

²⁵ Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 4-11.

²⁶ Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 4.

15. Što se tiče prihvatljivosti predloženog svjedočenja, Vijeće se uvjerilo da se to svjedočenje odnosi na bazu zločina i da se ne odnosi na djela i ponašanje optuženog ni na kakva djela ili ponašanje na temelju kog se može ustanoviti da je optuženi učestvovao u UZP, kako se navodi u Optužnici, ili da je s osobom koja je, kako se navodi, počinila krivična djela navedena u Optužnici dijelio traženu namjeru za ta krivična djela. Osim toga, proučavajući da li je dokazni predmet na koji se Zahtjev odnosi kumulativnog karaktera, Vijeće se uvjerilo da je predloženo svjedočenje kumulativno u odnosu na dokazni predmet P665, kao i u odnosu na svjedočenje opisano u Povjerljivom Dodatku A ovoj Odluci.

16. Pošto je proučilo predloženo svjedočenje, Vijeće napominje da se jedan njegov dio odnosi na djela Slobodana Medića (koji je tada bio komandant Škorpiona), Aleksandra Vukova (zamjenika komandanta jedinice) i Branislava Vučenića (koji je Svjedoku tada bio neposredno nadređen). Međutim, Vijeće se uvjerilo da se u svjedočenju ne navodi ni da je optuženi učestvovao u navodnim pogubljenjima u Trnovu ni da je dijelio namjeru Slobodana Medića, Aleksandra Vukova, odnosno Branislava Vučenića za navodno počinjenje djela, kako je opisao Svjedok. Vijeće stoga nije mišljenja da je sam Svjedokov iskaz o djelima tih lica dovoljan da se predloženo svjedočenje proglasi neprihvatljivim. Vijeće napominje da nema drugih faktora koji bi predstavljali argumente protiv prihvatanja Svjedokovog iskaza iz predmeta *Tolimir*, i stoga zaključuje da je predloženo svjedočenje prihvatljivo na osnovu pravila 92bis(A).

17. Pošto je zaključilo da je predloženo svjedočenje prihvatljivo na osnovu pravila 92bis, Vijeće će odlučiti da li da primjeni svoje diskreciono ovlaštenje i zatraži od Svjedoka da pristupi radi unakrsnog ispitivanja, u kom slučaju se primjenjuju odredbe pravila 92ter. Pri ocjenjivanju ovog konkretnog slučaja, Vijeće će uzeti u obzir kriterijume predviđene pravilom 92bis(C) ustanovljene u praksi Međunarodnog suda i detaljno opisane u Odluci po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis.²⁷

²⁷ Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 10.

18. Vijeće na početku napominje da Svjedok nije unakrsno ispitan u predmetu *Tolimir* i da su ga u tom predmetu ispitivale samo sudije. Međutim, kako je Vijeće ranije zaključilo, to što nije bilo unakrsnog ispitivanja u prijašnjim postupcima samo po sebi ne znači da nije potrebno da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja u ovom predmetu.²⁸ U ovom konkretnom slučaju, i kako je gore u tekstu navedeno, Vijeće se uvjerilo da je svjedočenje kumulativno, da se odnosi na bazu zločina i da ne predstavlja neki "kritičan" ni "ključni" element teze tužilaštva, te da ništa ne iziskuje da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja. Osim toga, i suprotno argumentu optuženog da bi mu prihvatanje Svjedokovog iskaza bez poziva na unakrsno ispitivanje nanijelo štetu, Vijeće napominje da je, neovisno o tome kakvi su izgledi da optuženi pribavi prihvatljivu dopunsku izjavu Svjedoka, pozivanje Svjedoka da pristupi radi unakrsnog ispitivanja, kada je predloženo svjedočenje prihvatljivo na osnovu pravila 92*bis*, samo praktična opcija zamišljena kao pravno sredstvo za neku hipotetičku situaciju. Suprotan zaključak ne bi bio u duhu pravila 92*bis*. Ako optuženi na kraju zaključi da je za izvođenje njegove teze važno da predoči Svjedokov iskaz, on može odlučiti da ga pozove da svjedoči tokom dokaznog postupka odbrane i, ako bude potrebno, može pokušati da ga primora na svjedočenje tako da od Vijeća zatraži da tada izda sudski nalog *subpoena*. Na temelju gorenavedenog, Vijeće stoga smatra da nije potrebno da Svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja.

²⁸ V. Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 42.

III. Dispozitiv

19. Shodno gorenavedenom, na osnovu pravila 89 i 92bis Pravilnika, Vijeće ovim **ODOBRAVA** Zahtjev i

- a) **NALAŽE** da se prijašnji iskaz Slobodana Stojkovića u predmetu *Tolimir* uvrsti u spis, a da se pritom ne traži da Svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja;
- b) **TRAŽI** od Sekretarijata da dokumentu br. 23623, na osnovu pravila 65ter dodijeli broj dokaznog predmeta, čime se taj dokument sada uvrštava u spis.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 22. marta 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]